

Johns Hopkins Huzursuz Bacak Sendromu Yaşam Kalitesi Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Johns Hopkins Huzursuz Bacak Sendromu Yaşam Kalitesi Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24083>

Özet

Johns Hopkins Huzursuz Bacak Sendromu Yaşam Kalitesi Ölçeği (RLS-QoL), **Huzursuz Bacak Sendromu** (HBS) olarak da bilinen nörolojik bir bozukluğun bireyin yaşam kalitesi üzerindeki etkilerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçeğin Türkçe adaptasyonu, Sibel Güler ve N.F. Turan tarafından 2015 yılında yapılmış olup, bu çalışmada ile araçın Türk popülasyonunda geçerlik ve güvenilirlik özellikleri incelenmiştir. Ölçek, özellikle kronik bir durum olan HBS'nin günlük yaşam, uyku, duygusal durum ve sosyal işlevsellik gibi çeşitli alanlarda yarattığı yükü ve subjektif rahatsızlığı değerlendirilmeyi hedefler.

Ölçek, HBS hastalarının semptomlarına bağlı olarak yaşadıkları zorlukları nicel bir şekilde ifade etmelerini sağlayarak, hem klinik takipte hem de tedavi sonuçlarının değerlendirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Ölçek çetidi **uyarlama** olup, orijinal İngilizce versiyonun kültürel ve dilsel etdeerliğini sağlamıştır.

Anahtar Kelimeler

Huzursuz Bacak Sendromu, Yaşam Kalitesi, RLS-QoL, Uyku Bozuklukları, **Psikometri**, Ölçek Adaptasyonu, Nörolojik Bozukluklar.

Yazarlar

Sibel Güler, N.F. Turan (Türkçe Adaptasyon); Orijinal ölçek yazarları Johns Hopkins Üniversitesi bünyesindeki araştırmacılarıdır.

Amaç

Johns Hopkins Huzursuz Bacak Sendromu Yaşam Kalitesi Ölçeği'nin temel amacı, **Huzursuz Bacak Sendromu** (RLS) tanısı almış bireylerin semptomlarının neden olduğu rahatsızlık düzeyini ve bu rahatsızlığın yaşam kalitesinin farklı boyutları üzerindeki olumsuz etkisini belirlemektir. Bu araç, klinisyenlere ve araştırmacılara HBS tedavisinin hastanın subjektif refahı üzerindeki etkisini ölçmek için standartlaştırmış, güvenilir bir metrik sunar.

Ölçek, sadece semptomların şiddetini değil, aynı zamanda bu semptomların kişinin sosyal hayatını, işlevselliğini ve duygusal sağlığını ne ölçüde bozduğunu anlamayı sağlar. Bu sayede, tedavi planları hastanın yalnızca fiziksel belirtilerine değil, aynı zamanda yaşam kalitesi üzerindeki genel etkilerine odaklanacak şekilde özelleştirilebilir.

Yapı

RLS-QoL, genellikle yaşam kalitesi (HRQoL) yapısını ölçmektedir. Bu yapı, kronik bir

hastaların (RLS) bir bireyin fiziksel, duygusal ve sosyal iyilik hali üzerindeki çok boyutlu etkileşimini içerir. Ölçek, genellikle fiziksel rahatsızlık, uyku bozukluğu, duygusal tepkiler ve günlük yaşam üzerindeki kısıtlamalar gibi alt boyutları kapsayacak şekilde tasarlanmıştır.

Ölçeğin ölçtüğü **yapı**, RLS'nin neden olduğu uyku eksikliğinin ve bacaklarda hissedilen karıkonulamaz hareket etme ihtiyacının, kişinin genel psikolojik ve sosyal adaptasyonunu nasıl etkilediğini derinlemesine araştırmaktadır. Bu sayede, HBS'nin sadece motor bir bozukluk değil, aynı zamanda ciddi bir yaşam kalitesi düşürücüsü olduğu anlaşılmaktadır.

Geçerlik

Johns Hopkins RLS-QoL'nin Türkçe versiyonunun geçerlik çalışması, Güler ve Turan (2015) tarafından detaylıca gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada, ölçeğin yapı geçerliğini test etmek amacıyla genellikle faktör analizi teknikleri (Açıklayıcı veya Doğrulayıcı) kullanılmıştır. **Yapı geçerliği**, ölçeğin teorik olarak ölçmesi beklenen yapıyı ne kadar doğru ölçtüğünü gösterir.

Adaptasyon sürecinde ayrıca ölçüt bağımlı geçerlik incelenmiş olabilir; bu, RLS-QoL puanlarının, uluslararası kabul görmüş RLS şiddet ölçekleri (örneğin, Uluslararası Huzursuz Bacak Sendromu Çalışma Grubu Ölçeği - IRLS) ile beklenen yönde güçlü korelasyon göstermesi anlamına gelir. Bu tür korelasyonlar, ölçeğin klinik olarak ilgili sonuçları doğru bir şekilde yansıttığını teyit eder.

Güvenirlik

Türkçe adaptasyon çalışmasında güvenilirlik (reliability) analizleri, ölçeğin tutarlılığını ve istikrarını değerlendirme için kritik öneme sahiptir. Güvenirlik çalışmaları en sık kullanılan yöntem, iç tutarlılık katsayısı olan **Cronbach Alfa** değeri hesaplanmasıdır. Yüksek bir Alfa değeri (genellikle 0.70 veya üzeri), ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Ayrıca, test-tekrar test güvenilirliği de incelenmiş olabilir. Bu yöntem, HBS hastalarına ölçeğin kısa bir zaman aralığıyla iki kez uygulanması ve sonuçların tutarlılığını değerlendirilmesini içerir. Bu, ölçeğin zaman içinde istikrarlı sonuçlar verdiğini kanıtlar ve ölçeğin klinik uygulamalar için ne kadar **güvenilir** olduğunu belirler.

Faktör Analizi

Türkçe uyarlama sürecinde, Johns Hopkins RLS-QoL'nin orijinal yapısının Türk kültürüne ve diline uygun olup olmadığını belirlemek için faktör analizi uygulanmıştır. Bu analiz, ölçek maddelerinin mantıksal ve istatistiksel olarak bir araya gelerek hangi temel boyutları veya faktörleri oluşturduğunu ortaya koyar.

Güler ve Turan (2015) çalışması, büyük olasılıkla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanarak orijinal ölçeğin hipotez edilen faktör yapısını (örneğin, uyku, duygusal etki, sosyal içlevsellik) Türk örnekleminde de korunduğunu doğrulamıştır. Bu bağlamda bir **faktör analizi**, ölçeğin çevrilen formunun kültürel geçerliliğini ve yapısal geçerliliğini destekler.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Questionnaire)

Language Available: Türkçe (Turkish), İngilizce (Original)

Population Group: Johns Hopkins Huzursuz Bacak Sendromu tanısı almış yetişkin hastalar.

Age Group: Yetişkin Popülasyon

Population Details: Huzursuz Bacak Sendromu (Willis-Ekbom Hastalığı) semptomları gösteren klinik veya topluluk örneklemi.

Test Methodology: Maddelerin derecelendirilmesi genellikle Likert Tipi ölçek kullanılarak yapılır, bu da katılımcıların semptomlarının kendilerini ne sıklıkta veya ne kadar etkilediğini belirtmelerini sağlar.

Anahtar Kelimeler

RLS, Huzursuz Bacak Sendromu, Yaşam Kalitesi, Psikometrik Özellikler, Güler ve Turan, Johns Hopkins, Kalite Ölçümü.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: drsibelguler@yahoo.com (Sorumlu Yazar Sibel Güler için)

Correspondence Address: Sorumlu yazar Sibel Güler'in ilgili akademik kurumu veya iletişim adresi (Makalede belirtilen e-posta adresi mevcuttur).

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin Türkçe uyarlaması 2015 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin ticari kullanımı, telif hakkı ve izinler için sorumlu yazar Sibel Güler ile doğrudan iletişime geçilmesi gerekmektedir. İletişim e-postası: drsibelguler@yahoo.com.

Orijinal ölçeğin kullanımı Johns Hopkins Üniversitesi'nin şartlarına tabi olabilirken, Türkçe adaptasyonun kullanımı için Güler ve Turan'ın yayınladığı makaleye atıf yapılması ve yazar izni alınması tavsiye edilir.

Kaynaklar

Güler, S., & Turan, N.F. (2015). Turkish version of the Johns Hopkins Restless Legs Syndrome Quality of Life Questionnaire (RLS-QoL): validity and reliability study, *Quality of Life Research*, 24, 2789-2794.

Ölçeğin geçerlik ve güvenirlik çalışmasına ait orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir:

[johns-hopkins-restless-legs-syndrome-quality-of-life-questionnaire-rls-qol-validity-and-reliability.pdf](https://www.jhmi.edu/~jhopkins/restless-legs-syndrome-quality-of-life-questionnaire-rls-qol-validity-and-reliability.pdf)

Johns Hopkins Huzursuz Bacak Sendromu Yaşam Kalitesi Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddelerin tamamına ulaşmak için ilgili makaleye (Güler & Turan, 2015) başvurulması gerekmektedir.